

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr.

Wilno, dnia 13 kwietnia 1933 r.

845.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Dział. Str.

1. Nowy przedstawiciel agencji Wolfa w Kownie.-

I. 1.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

2. Polemika między "Liet. Žinios" a "Liet. Aidase" w sprawie związku bałtyckiego.-

III. "

K r o n i k a .

3. Zjazd związku nauczycieli litewskich.-
4. Sprawa instytutu nauk politycznych.-
5. Litewski komisarz Oświaty w Saksonji.-
6. Sprawa rzekomej ustawy o spędzaniu płodów.-
7. Sprawa rektoratu na uniwersytecie kowieńskim.-
8. Rezolucja Przedstawicielstwa Studentów w sprawie używania języka litewskiego na uniwersytecie.-

" "

" "

" "

" "

" "

" "

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

9. Sprawa ekscesów antyżydowskich w Słobodzie.-

IV. 2.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

10. Projekt stworzenia wyższej szkoły w Kłajpedzie.-
11. Próby utworzenia tajnej organizacji nacjonalistycznej w Kłajpedzie.-
12. Liczba abonentów radjowych i telefonicznych w Kłajpedzie.-

VII. "

" "

" "

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Nowy przedstawiciel agencji Wolfa w Kownie "Lietuvos Zinios" /Nr.83.IV.1933/: Jak podają, przedstawicielem agencji Wolfa w Kownie ma być mianowany znany działacz narodowo-socjalistyczny Schanier. Znanym on jest przede wszystkim ze swych artykułów o wielkiem państwie litewsko-ukraińsko-białoruskiem.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Polemika między "Liet.Zinios" a "Liet.Aidase" w sprawie związku bałtyckiego "Liet.Zinios" /Nr.83. z 11.IV.1933 r. Przegląd prasowy. Streszczenie:

Przysłowie litewskie głosi, że z wielkiej mądrości łatwo zwać. Obecnie to się potwierdza, jeżeli chodzi o artykuły "Liet.Aidasa" o związku bałtyckim. Mianowicie "L.Aid.", pisząc o kłopotach i trudnościach, wyssał z palca informację, jakoby ludowcy chcieli związku bałtyckiego z całkowitem pominięciem sprawy wileńskiej. "L.Aid." pisze, że Polacy z zadowoleniem przedrukowują artykuły "Rytasa" i "L.Zinios". Być może jest to prawda. W "L.Aid." również spotyka się dużo artykułów przedrukowanych z prasy polskiej, a w prasie polskiej z "Liet.Aidasa". Cogorsza pisma niemieckie, jak "Mem.Dampfboot" i "Kreuzzeitung" przedrukowują swe artykuły z "Liet.Aidasa". Nie trudno zrozumieć, że Polska interesuje się związkiem bałtyckim. O wiele ciekawsze, że "Mem.Dampfboot", który według "Liet.Aidasa" pobiera subdyjacje zagraniczne, wyraża temuż "Liet.Aidasowi" sympatje.

K r o n i k a .

Zjazd z związku nauczycieli litewskich. "Liet.Zinios" /Nr.83.IV.1933/: 10 kwietnia odbył się zjazd przedstawicieli związku nauczycieli litewskich z udziałem 17 członków. W wyniku wyborów do zarządu centralnego związku nauczycieli weszli: Prof. Laszas, p.Lazauskas, p.Gužis, prof.Sleżewiczius, docent Tamoszaitis, p.Norkus i Kupczinas.

Sprawa instytutu nauk politycznych. Prasa kowieńska /z 11.IV.1933/: Naczelnik powiatu zarejestrował już statut instytutu nauk socjalno-politycznych. Zaraz po Wielkanocy instytut zostanie uruchomiony.

Litewski komisarz Oświaty w Saksonji. Prasa kowieńska /z 11.IV.1933/: Jak podaje "Id.Stimme", prof.Gerulis otrzymał nominację na komisarza oświaty w Saksonji i w tych dniach opuszcza Litwę.-

Sprawa rzekomej ustawy o spędzaniu piódołów. Prasa kowieńska /z 11.IV.1933/: W związku z pogłoskami, jakie się ukazały w prasie o mającej się ukazać ustawie o legalizacji poronień, podają ze źródeł miarodajnych, że wiadomości te nie odpowiadają rzeczywistości.-

Sprawa rektoratu na uniwersytecie kowieńskim. Prasa kowieńska /z 11.IV.1933/: W maju r.b. wygasa termin 3-letniej kadencji rektora uniwersytetu prof.Czepinskisa. Prof. Czepinskis sprawuje urząd najwyższej władzy zwierzchniej uniwersytetu już 6 lat, ponieważ przed trzema laty został na to stanowisko ponownie obrany.-

Rezolucja Przedstawicielstwa Studentów w sprawie używania języka litewskiego na uniwersytecie. "Rytas" /Nr.83.IV.1933/: Sprawa używania języka litewskiego na uniwersytecie kowieńskim rozstrzygnięta została przez Przedstawicielstwo Studentów w ten sposób, że przyjęto formułę przejściową, wzywającą władze uniwersyteckie do zwrócenia uwagi na to, iż spotyka się jeszcze sporo przedstawicieli

obcych narodowości, którzy zbytnie słabo ^{posiadają} język litewski. Ponadto rezolucja domaga się zwiększenia wymagań przy egzaminach z języka litewskiego. Przedstawicielstwo Studentów po skonstatowaniu nieuzasadnionych wybryków niektórych studentów w sprawie językowej, wezwało akademików do unikania na przyszłość samowolnej interpretacji i rozstrzygnięcia tych kwestyj.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

Sprawa ekscesów antyżydowskich w Słobodzie w Trybunale Najwyższym. Prasa kowieńska /z 11.IV.1933/: 11 kwietnia Trybunał Najwyższy przystąpił do rozpatrywania skarg apelacyjnych skazanych w znanej sprawie o ekscesy antyżydowskie w Słobodzie w sierpniu 1928 r., jak też skarg apelacyjnych prokuratora i powództwa cywilnego.

Jak wiadomo, z rozprawy w pierwszej instancji, w sprawie tej figuruje 17 oskarżonych, z których 12 zostało skazanych na różne terminy więzienia od 2 do 9 miesięcy. W Sądzie Okręgowym nie oświetlono sprawy wszechstronnie, pozostawiając wiele niejasnych szczegółów, wymagających wyjaśnienia, jak np. że policjant Ubartas, który oświadczył, że na zlecenie swego naczelnika zachował się biernie względem awanturników; Sąd Okręgowy nie wyjaśnił roli owego naczelnika policji, gdyż nawet nie zaważwał go na rozprawę sądową, jako świadka.

Rozprawa została odroczone z powodu niestawienia się wszystkich świadków.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

Projekt stworzenia wyższej szkoły w Kłajpedzie. "Echo" /Nr.98.IV.1933/: Delagacja Przedstawicielstwa Akademickiego złożyła na ręce ministra Oświaty Szakenisa memoriał, wyrażając życzenie stworzenia w Kłajpedzie wyższej szkoły.

Próby utworzenia tajnej organizacji nacjonalistycznej w Kłajpedzie. "Liet.Aid." /Nr.77.IV.1933/: Policja polityczna w Kraju Kłajpedzkim /w Kintach pow.Szyłokarczma/ wykryła tajne zebranie, mające na celu utworzenie zakonspirowanej organizacji nacjonalistycznej. W zebraniu brało udział około 16-tu osób.

Organizator tego zebrania syn kupca Stilger został aresztowany. Stilger jakiś czas zamieszkiwał w Niemczech. W czasie rewizji wykryto przy nim spis młodych Niemców, których zamierzał on wciągnąć do organizacji.-

Liczba abonentów radiowych i telefonicznych w Kłajpedzie. "Liet.Aidas" /Nr.77.IV.33/: Gdy w 1923 r. rząd litewski przejmował w swe ręce kłajpedzki urząd pocztowy zastał tam 700 abonentów telefonicznych.

Obecnie Kłajpeda posiada ogółem 1.476 abonentów telefonicznych.

W 1924-tym r. w m.Kłajpedzie liczba radioabonentów wynosiła 7, zaś w 1926 r. wynosiła już 126.

W 1932 r. ilość radioabonentów wzrosła do 1250-ciu, zaś według ostatnich obliczeń ilość radioabonentów w początkach 1933 r. wynosiła w Kłajpedzie 1.532.-

B7